



46359

KÖNYVTÁRI

Híradó



május 1965 június

FELSZABADULÁSI GYERMEKVETÉLKEDŐ CSEPELEN

Már az évi terv készítésekor megszületett az ötlet: Csepel gyermekolvasóit felszabadulásunk 20. évfordulójának tiszteletére rendezett vetélkedőn megismertetni egymással, egymás tudásával. Rájöttünk, hogy több-rétű célt szolgálhat a vetélkedő és az arra való felkészítés.

Első és legfontosabb a gyermekek olvastatása volt. Kb. tíz "kötelező" olvasmány kapcsán a gyerekek megismerkedtek Budapest és Csepel-sziget történetével, a felszabadulás eseményeivel, hőseivel. Feladatul kapták; kutassák fel az eltelt 20 év létesítményeit. El kellett sétálniuk az emlékművekhez, hogy ne csak azt ismerjék pontosan, ahol vannak, de érezzék művészi-gondolati erejüket. Megtanulták a városok felszabadításának idő-pontjait s így szinte érezhették felszabadításunk ritmusát. Szép munka, lázas készülődés után (voltak gyerekek, akiknek szinte naponta volt kérdésük a könyvtárhoz) végre elérkezett a vetélkedő napja: május 18. A 30-as és 42-es könyvtár gyerekei saját könyvtárukban találkoztak, s innen könyvtá-

rosuk vezetésével, csoportosan érkeztek Csillagtelepre, ahol a 4-es gyerekkönyvtár lelkes "házigazdái" már az autóbuzsmegállónál várták az izguló kis csapatot. Ez után a kedves gesztus után szinte barátokká fogadták egymást, s a 4-es gyerekkönyvtárba már egy kicsit haza is mentek.

A könyvtár barátságos "ábrázattal" fogadott. A kirakatokban kiállítás a gyerekek rajzaiból. Ki "háborút", ki "békét" rajzolt, egyik tehetségesen, másik csak óriási - és nem lebecsülendő - lelkesedéssel, s mindezt felszabadulásunk tiszteletére. Az újságtartó állványon sorakoztak a nyeremények. Izléses elrendezésük különösen a lányoknak tetszett és azonnal föl is hívták rá a fiúk figyelmét. A három asztal tetején számok jelezték, hogy melyik csoport hova ülhet.

Izgalommal vegyes érdeklődéssel hallgatták a bevezetőt mondó - és az egész vetélkedőt vezető - 4-es gyerekkönyvtár vezetőjét: az ő Franciska néniüket. Utána egy kislány köszöntötte verssel a gyerekeket, majd a versenyszabályok ismertetése következett. A gyerekek izgatottan gondoltak arra, hogy az asztalukon álló üres pohárba hány - a jó feleletet igazoló - színes pálcika kerül majd. Mindenki a saját könyvtára dicsőségéért versenyzett, de kaptak egyéni feladatokat is. Az egyik egyéni feladat - egy helyszíni közvetítés a vetélkedőről - megoldásakor gyerekszájból hallottuk, hogy mennyire jól érzik magukat. Az igen változatos formában feltett kérdésekre mindhárom könyvtár gyerekei készen álltak frappáns feleletekkel. Mindenki felismerte a borítékban kapott regényrészlet hovatartozását; számtalan létesítményt soroltak fel írásban a kétperces határidő alatt; tudták, ki volt Steinmetz kapitány és Osztyapenkó, Malinovszkij és Tolbuchin marsall, Kalamár József és Bordás András; érdekes emlékműveket láttunk felállítani, pedig a szobrászok is, a szobrok is gyerekek voltak. Az amúgy is tarka vetélkedőt - pihentetőül - néhány verssel gazdagították a szavaló kislányok. Feltétlenül meg kell említenem, hogy két igen értékes, figyelemreméltó szavalatot is hallottunk, s közben szinte elfelejtettük, hogy 12-14 éves gyerekek vetélkedőjén vagyunk, a művészi teljesítmény annyira érett, sikerült volt.

Az egész versenyen sokoldalú és alapos felkészültségről tett tanúbizonyságot mindhárom csoport, ami az egy-egy pontnyi különb-

ségü végeredményben is megmutatkozott. A vetélkedő végén minden gyerek kapott apró ajándékot; könyveket, jegyzetfüzeteket, tollakat, tolltartókat, labdát, vízfestéket és még sok más apróságot. Mindenki ragyogott a jó szereplés és a kedves ajándékok okozta örömtől, s ezt még fokozta "Franciska néni" bejelentése egy eljövendő közös kirándulásról, ahol hasznosíthatják majd a jutalom-labda mellett az állatokról, növényekről és általában a természetről olvasottakat.

Nemcsak a gyerekek, de mi, könyvtárosok is sikeresnek és - főként a gyerekek olvastatása s olvasmányaik előadni tudása szempontjából - hasznosnak ítéltük a találkozást, kellemesnek az együttléteket, s ezért igyekszünk majd rövidesen más formában megismételni.

FRIEDRICH LAJOSNÉ

42-es könyvtár

- - -

A néhai "Valéria" helyén ...

Egyik legkorszerűbb ifjú könyvtárunkban

Mind a felnőtt, mind az ifjúsági részlegben túl vannak már az 1500. beiratkozáson.

- Hát igen - néz ki az ablakon a könyvtárvezető -, megyek az utcán és annyit köszöngetek. A környék minden tizedik lakosa könyvtári olvasó.

A legkülönbözőbb napilapok, folyóiratok üdvözölték már a József Attila telepi 48-as könyvtárunkat. Méltatták a korszerű könyvtári helyiséget, berendezést, a könyvek műanyag borítóját, a kölcsönzők

egyre növekvő számát. Ezek valóban fontos szempontok, ha megvizsgálunk egy könyvtárat. Be kell vallanunk azonban, hogy a többnyire az olvasó szempontjából említett "könyvtáradta lehetőségek" sokszor keretet szabnak a könyvtári munkának is. És amikor köszöntjük legmodernebb könyvtárunkat, nem hagyhatjuk figyelem nélkül a műhelymunka gondosságát sem. A nagyszerű épülettel, erkéllyel együtt nem kapták készen pl., a hasonló minőségű könyvállományt. Rövid riportunkban az eddig mellőzött, számunkra közérdekűbb, sajátabb megfigyelésekre indultunk.

Az állomány beszerzést tanultuk, tanuljuk, mégis sok helyen különböző módon történik. Itt bátor, sokoldalú könyvbeszerzésnek lehetünk tanúi. A szabadpolc böngészése jól bizonyítja a könyvtári munka elvi biztonságát, egyben tanúság, hogy az olvasói igények kielégítését, nevelését nem egysikúan, s nemcsak egy bizonyos, már megfelelő olvasói gyakorlattal rendelkező kölcsönzőknek tudja lehetővé tenni. Itt kell megemlítenünk a gazdag kézikönyvtárakat. A polcokon néhány régi filozófiai kézikönyv is található, alkalmat adva, hogy a régi gondolkodóknak ne csak a kritikáját olvashassuk, hanem, ha kedvünk van, magunk gondolkozzunk kritikusan. Így válik az olvasóterem nemcsak a tájékozódás, hanem a tudományos kutatás színhelyévé is. Erről az olvasótermi felügyelő (ha lenne ilyen) asztalán elhelyezett kis füzetecske tesz tanúságot, ahová az olvasók maguk jegyzik fel, mit vettek igénybe a kézikönyvtárból. Jól tudjuk, hogy gyakran kerül olyan, többnyire szépirodalmi alkotás is az olvasóterembe, amelynek helyben olvasása nehézkes. Alkalmadtán ezeket szívesen kölcsönzik, a könyv raktárlapját felállítják és ráírják a kölcsönzés adatait. Ott jártunkkor pl. a Gilgames raktárlapja volt felállítva.

Egyszerű és hatásos módját alkalmazzák a könyvajánlásnak is. A betürendet mutató dobozokon, az írók fényképe alatt jelölik, hol található még olvasnivaló a szerzőtől, vagy melyek a róla szóló, található írások. Két példát mutatunk be:

Aragon, Loui

Garaudy: Aragon útja

Bajomi L. Endre: Mai francia irodalom

Dobossy: A francia irodalom története I-II

t a l á l h a t ó k a 84 s z a k b a n

Faulkner, William

Az amerikai irodalom a XX. században

Egy fekete pantalone. Elbeszélés = Fáy: Nagyvilág

Két katona. Elbeszélés. =

Ottlik: Mai amerikai elbeszélők.

Ugyancsak a könyvajánlást segíti elő, hogy néhány alig kölcsönzött, nagy példányszámú könyv borítófedelére a könyvtárosok gemkapoccsal annotációt tűztek. A rövid, érdekfeszítő szövegek eredményeként rögtön gazdára találtak Ehrenburg vaskos regényei, vagy Du Bois többkötetes műve.

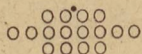
Viszont nem helyettesítik még ezek a jó ötletek az olvasókkal való egyéni foglalkozást. Megszívlelendő, hogy minden új beiratkozónak öt percig mutatják be a könyvtárat, a mosdótól az analitikus katalógusig. Okos programmal alakult a művelődési kör is. Fél évig nem hívnak vendéget, csak egymást ismerik meg, s készülnek, hogy majd beszélgetésük például egy íróval, saját maguk miatt ne legyen érdektelen, akadozó.

Az előjegyzések vizsgálata mindenütt a levelezőlapok elemzésén alapszik. Ennek gyűjtését, rendszerezését túl bonyolultnak találták; az előjegyzett mű könyvkártyájára írják fel az olvasó nevét s a dátumot, hogy mikor kapta meg a könyvet. A módszer hátránya, hogy a többpéldányú könyvek esetén mindegyiket be kell várnunk, ha tájékozódni akarunk.

Egészen más, de a könyvtári munka és az olvasók érzékeny figyelését mutatja, hogy az előtérben egy asztalon, tálcán korsó vizet és poharakat találunk, az olvasónak nem a mosdót kell igénybe venni, ha inni akar.

Apró újítások, próbálgatások a szabályos feladatokon túl már előre biztosítékát adják a könyvtárunkhoz méltó, tökéletes olvasószolgálati munkának, aminek még csak a kezdetén vannak.

ARATÓ ANTAL



FRANCIA KÖNYVTÁRAKBAN

Napjainkban mindnyájan igyekezünk okosan utazni. Utikönyveket, földrajzot, történelmet, művészettörténetet tanulmányozunk, mielőtt felülünk a vonatra, készülünk az utazásra.

A készülés, tart bár hetekig vagy napokig, mindenképpen elégtelen és senkinek sem ad jogot arra, még az utazással kiegészítve sem, hogy a meglátogatott ország vagy város ismerőjének vallja magát. Saját hazánkban és városunkban eltöltjük egész életünket és mindent nem ismerünk, nem értünk a közvetlen környezetünkben lévő világból sem!

Franciaország és Párizs meglátogatására fél életen át készül az ember Európában. A francia szellem ezernyi üzenete újra és újra éleszti a vágyat, hogy a nagy folyamnak, melynek üditő vizéből annyiszor meritünk, a forrását is megtekintsük. Szubjektive még hozzá kell tennem, hogy az egyetemen igyekeztem jobban megismerkedni a francia nyelvvel és irodalommal, évek óta rendelem könyvtárunkba a francia könyveket, naponta használok francia folyóiratokat, tájékoztató dokumentumokat. A vágy így reménytelen honvággyá fokozódik A Város, Párizs után. (Róma talán megbocsájtja nekem, ha az urbs főnevet én inkább Lute-tianak, ennek a szerény provinciális oppidum-nak adom.)

A reménytelen vágy a könyvtár jovoltából teljesedett, amikor egy hivatalos népművelési küldöttség tagjaként az elmúlt év november-decemberében három hetet Párizsban tölthettem s még egy háromnapos normandiai kirándulásra is sor került. Párizs varázsának titkát annyi kísérletező magyar és francia után, nekem sem sikerült megfejtenem. Talán az a megfejtés kulcsa, hogy szinte mindenki más várost találhat benne hajlama, érdeklődése, kedve és felfogása szerint, annyira töményen együtt van minden, amit Európában a városi kultúra évszázadok alatt felhalmozhatott.

Delegációnk Párizsban elsősorban a népművelési munkával igyekezett ismerkedni s én még megtoldottam ezt néhány, bennünket érdeklő könyvtár felkeresésével is. A népművelési munkáról csak

annyit, hogy a háború után kialakult demokratikus légkörben indultak el azok a kezdeményezések, amelyek figyelembe vették, hogy a rendkívül magas színvonalú művészeti és irodalmi élet mellett széles néprétegekhez, a munkássághoz, parasztsághoz és a kispolgársághoz a kulturális javak alig jutottak el. Népművelő munka a német megszállás előtt zömmel az egyház és pártok keretében folyt. Az említett kezdeményezések ota igyekszik az állam, természetesen a tökéletes társadalmi rend következtében államilag támogatott számtalan magánegyesület és ezeket összefogó különböző társaságok útján a szervezettebb népművelési munkát irányítani. Gyors egymásutánban épülnek a művelődési otthonok, ifjúsági házak, kiépült a népművelési felügyelői hálózat. Érdekes ellentmondás tehát Párizs világhíru kulturális intézményei mellett a peremvárosok és a vidék szerény anyagi ellátottságú, szakképzett vezetőket gyakran nélkülöző muvelodési otthonai és nem utolsósorban az a tény, hogy a népi demokratikus országok sokkal messzebről indult népművelési szervezete a franciák számára ma tanulmányozott és sok tekintetben követett példa.

Párizs könyvtári gazdagságát érdemes néhány adattal illusztrálni, összevetve Budapest hasonló könyvtárainak állományával:

<u>P á r i z s /ezer darab/</u>		<u>B u d a p e s t /ezer darab/</u>	
Nemzeti Könyvtár	11.429	Orsz. Széchényi Kvtár	3.830
A Sorbonne kvtára	1.250	Eötvös L. Egy. kvtára	1.073
Akadémia kvtára	1.600	M. Tud. Akad. kvtára	896
Műszaki főiskola kvtára	200	Orsz. Műszaki Kvtár	287
Nemzetgyűlés kvtára	400	Országgyűlési Kvtár	380
Összesen	14.879		6.466

A különbségek nem nagyok a hasonló jellegű könyvtárak között, a nemzeti könyvtárak egyenlőtlensége azonban természetesen a francia főváros javára növeli az összesítést. A képhez hozzátartozik még az is, hogy nyilvános jellegű általános könyvtárként Budapesten egymaga a Szabó Ervin Könyvtár központja várja magánosan az olvasóit, 600.000 könyvtári egységgel, míg Párizsban a Mazarin könyvtár, az Arzenál könyvtár és a Szent Genovéa könyvtár nagy olvasótermeiben 2.5 millió kötet áll az olvasók rendelkezésére. A fentiek közül személyesen, szerény és szótlanul szemlélődő látogatóként, megnéztem a Nemzeti Könyvtárat, a

Sorbonne könyvtárát és a Szent Genováva könyvtárak olvasószolgálati helyiségeit. Mindegyik igazi konzervatív gyűjtemény a szó valódi és átvitt, dicsérő és elitélő értelmében is. Evtizedek, sőt évszázadok alatt kialakították a saját katalogushálózatukat, felállítási rendjüket, szervezeti formájukat, gyűjtőkörüket stb. és változtatás legfeljebb az épületek kisebb-nagyobb átalakításain észlelhető. Az olvasók, diákok, kutatók és a nagy - könyvtárak világszerte azonos külön figurái láthatóan otthonosan mozognak a cédula- és könyvkatalogusok, pultok és olvasótermek labirintusában, kutatnak a sokezernyi kézikönyvben. A Szent Genováva könyvtár egy évszázada épült olvasótermébe több mint hétszázan férnek be, ruhatár nincsen, a hatalmas csarnok inkább váróterem, egyetemi aula vagy egy nagyárúház könyvosztályának hatását kelti. A Nemzeti Könyvtár egyes osztályainak olvasótermei már könyvtárszerűbbek, az új épületben elhelyezett zenei gyűjtemény pedig modernnek mondható. (A többi könyvtárat a következő utazásra halasztom, mert a honvág az ismeretlen-ismert Párizs után csak fokozódik, ha már ismert-ismeretlenné vált.)

A nagy könyvtárakban az olvasó könyvtárossal jóformán alig találkozik, maga kénytelen a kimerithetetlen kincsek között bányászni. Ha mégis ráakad egy-egy könyvtárosra, legfeljebb útbaigazítást kap, nem reference felvilágosítást. Méltán írta Dennery, a francia könyvtárak igazgatóságának vezetője a Le Mondeban 1964 novemberében: "Párizsban nincsen olyan nagy reference könyvtár, mely rendelkezésére állna mindenkinek".

Néhány párizsi városi könyvtár meglátogatása után, nem ismerve még az előbbi megállapítást, magam is azt tapasztaltam, hogy hiányzik a francia könyvtárügyből a magasszintű általános közkönyvtárak hálózata. Talán nem tévedek különösebben, ha e hiány okát abban látom, hogy a polgári átalakulásban élenjáró Franciaország nagy könyvgyűjteményei már a nagy forradalom idején állami könyvtárakká váltak, a városi könyvtárak, szerény formában már a XIX. század folyamán létrejöttek, s mire az angol-amerikai public library mozgalom hatására korszerű nyilvános könyvtárak alakultak Európa sok országában, a franciák úgy látták, hogy a könyvtárügy területén már nincs sok tennivalójuk.

Jártam néhány párizsi kerületi könyvtárban és Párizs elővárosának, Neuilly-nek könyvtárában. Emlékezzünk néhány régi kerületi

könyvtárunk, a 3-as, 7-es, 8-as könyvtárak régi berendezésére, képzeljük el, hogy az akkori raktárakat megnyitották volna az olvasóknak, - szabadpolcként, - néhány új butort felfrissítésül elhelyeztek volna, s máris előttünk állnak a párizsi kerületi könyvtárak. Néhány adat a két városi könyvtárhálózat hatóerejének összehasonlítására: /1963-ból/

	Párizs	Budapest
lakosság száma	2.8 millió	1.8 millió
városi kvttarak száma	78	108
könyvállomány	1.0 millió	1.4 millió
beir. olvasók	100 ezer	155 ezer
kölcs. könyvek	3.0 millió	5.8 millió
100 lakosra jutó kölcsönzött könyv	107	303
szépirodalom aránya a kölcsönzésben	52 %	69 %

A városi könyvtár központja nem más, mint a községi tanács hivatala: gondoskodik a személyzeti-anyagi ügyek intézéséről. Hogy mennyire hivatali jellegű a hálózat, mi sem bizonyítja jobban, hogy a könyvtárak zöme előljárósági épületekben és iskolákban található. A könyvek kölcsönzése mellett más jellegű propaganda munkáról csak a gyerekkönyvtárakban hallottam, ezekben gyakran rendeznek mesedélutánokat, vetítéseket. Meggondolva követendő példa lehet, hogy a címleírás rendkívül egyszerű, a könyv azonosítását szolgálja és mentes a nálunk már-már nélkülözhetetlennek tűnő sallangoktól. Néhány könyvtárban, ismét előttünk álló feladat, bevezették a hanglemezek kölcsönzését.

Egyoldalú lenne ez a kép, ha nem egészítenénk ki még néhány impressióval Párizs könyvkultúrájáról. Evről-évre ezekkel emelkedik a példányszáma az egyes ún. zseb-kiadásban megjelenő könyveknek. Hasonlóak a mi Olcsó Könyvtárunkhoz, gyöngyszem-sorozatainkhoz, vagy Siker könyveinkhez, csak szebb papiron készülnek. (Emlékezzünk a nálunk is felmerülő pozitív igényekre, hogy legyenek valamivel drágábbak, de tartósabbak és szebbek.) Megszámlálhatatlanok a könyvkereskedések, antikváriumok és a Szajnapart könyvárusai, - fillérékért kapható klasszikusokkal és magyar bélyeg-

csomagokkal. Rendezettebb az iskolai könyvtárügy, de drágábbak a tankönyvek. A nagyüzemekben az üzemi bizottságok fejlesztik a szakszervezeti könyvtárakat. A naponta két műsort sugárzó televízió, a vadnyugati filmeket játszó mozik, a minimális szellemi megerőltetést igénylő kémregények és képes magazinok elorozzák az időt az olvasástól. Franciaországban gazdasági prosperitás van a városokban, de ez a prosperitás a versenyben napi 10-12 óra munkát igényel a kistökés családok minden tagjától. Dennery, említett cikkében erről így ír: "Sok francia elvesztette olvasási kedvét. Egy szűrőpróbával végzett felmérés szerint 58 %-uk egyáltalán nem olvas könyveket. Az olvasásra lelkesíteni, ez ma kissé annyi, mint ár ellen úszni."

(Folytatjuk.)

MARÓT MIKLÓS

- XX -

BIBLIOGRÁFIÁK HATÉKONYSÁGÁNAK VIZSGÁLATA

A Fialat Könyvtárosok Szakmai Forumának bibliográfiái csoportja a múlt év második felében kérdőíveket adott ki a könyvtárosoknak, hogy tájékozódjék a használatban lévő bibliográfiák forgalmáról és az igényekről. Sajnos, a kitöltött kérdőívek nem jutottak vissza olyan mennyiségben (32 ívet kaptunk vissza), mint vártuk. Az összesített kérdőívek tapasztalatait ezúton szeretnénk a Bibliográfiái Osztállyal és a kerületi könyvtárosokkal megosztani.

Könyvtárosaink a következő bibliográfiákat tartják a legsikerültebbeknek:

a./ Az olvasók és könyvtárosok körében

Solohov

Jó egészség könyvei

Tavaszi szél

Ötven könyv

b./ A könyvtárosoknál

az antiklerikális és antifasiszta irodalom népszerűsítésére szolgáló bibliográfiák is tetszést

arattak;

c./ az olvasók körében pedig

az egészségügyi könyvek népszerűsítésére szolgáló "Jo egészség könyvei", mert megkönnyíti ebben a témában a válogatást, zártpolcos rendszernél a kérőlapok kitöltését.

Nagysikerűek még a technika köréből adott tájékoztatók.

Olyan bibliográfiákat nem tartanak megfelelőnek, amelyeknél az állomány és a bibliográfiákban közölt anyag aránya nem megfelelő.

A ritkán használt bibliográfiák közül általános vélemény szerint a "Mai irok - mai emberek" című válogatást nem tartják megfelelőnek, egyrészt, mert a közölt anyag nem fedi a címet, másrészt a bibliográfia kiállítása nem eléggé "csábos".

Milyen témakörben mutatkoznak olvasói igények?

A fiatal olvasók (16-20 évesek) körében

a./ a történelmi bibliográfiák folytatását várják,

b./ a magyar történelem hasonló feldolgozását, mint a "Világtörténelem regényekben"

c./ A kalandos könyveket merészebben ajánlják a bibliográfiák!

Néhány olvasó a tudomány újabb területeiről vár tájékoztatást; például kibernetikáról.

A gyermekkönyvtárosok szerint a legsürgősebben szükség lenne a gyermekirodalomról összeállított bibliográfiára.

Arra a kérdésre, hogy "igényelnek-e bibliográfiát csak könyvtárosok részére" -, a válasz majdnem egységesen nemleges volt.

Egy válasz érkezett arra vonatkozóan, hogy a nemzeti, nemzetközi ünnepek és évfordulók ünnepély-anyagának összeállításához kér javaslat-jegyzéket.

Az olvasókkal való egyéni foglalkozásnál az olvasó igényeitől függően használják a könyvtárosok a bibliográfiákat (például ha egy téma anyagáról kér könyvet.)

Olvasótervet csak a legritkább esetben készítenek belőle.

Kiállításnál, szabadpolcos kiemelésnél a bibliográfiák felhasználásának aránya kb. 90 %-os. /Ha nincs megfelelő bibliográfia, a könyvtáros maga is készít néhány könyvről ajánlójegyzéket./

A könyvtárak állománya és a bibliográfiákban közölt anyag aránya kb. 70 %-os.

A régebben megjelent bibliográfiáknál - például "Utazás a nagyvilágban" - kb. 30 %-os az arány, hasonló a műszaki könyveknél és a történelmi regényeknél is.

Ugyanezeknél a témánál egy frissebb bibliográfia sokszorosan jobb és több anyagot nyújthatna az olvasóknak.

Összegezőként a könyvtárosok elmondják, hogy mit várnak az elkövetkezendő bibliográfiáktól:

- Könnyen kezelhető, szép kivitelű, annotált /esetleg illusztrált/ bibliográfiákra van szükség.
- Egy-egy író munkásságát felölelő bibliográfiának nagy sikere van. /Ezzel magyarázható a Solohov, Fegyin, Brecht bibliográfiák sikere./
- Friss anyagot felölelő bibliográfiákat kérnek. /Ismeretterjesztő, főleg műszaki irodalomban - az elavulás miatt!/
 - "A mi könyveink" című sorozat folytatását várják az olvasók.
 - Tegyük lehetővé, hogy a készülő és újonnan megjelenő bibliográfiákról a könyvtárosok jobban tájékozódhassanak.
 - Gyorsabb reagálást kérünk az évfordulokra.
 - Nagy szükség lenne az egyes népek irodalmával, történelmével foglalkozó tájékoztató jegyzékekre.

Reméljük, hogy cikkünk néhány problémára felhívja a Bibliográfiai Osztály figyelmét és ezzel is segítséget tudunk nyújtani az elkövetkezendőkben munkájukhoz!

TOMPEK LÁSZLÓNÉ - LIGETI ZSUZSA



HERMAN OTTÓ -

könyvtáros szemmel

Halálának félévszázados fordulójáról a télen az egész ország, sőt számos tudományágban az egész világ megemlékezett. Diszünnepek, előadássorozatok, cikkek, rádióadások foglalkoztak jelentőségével, életművével, múzeum nyílt otthonában, kiállítások, megemlékezések mutatták be tudományos és emberi nagyságát, halado politikai szerepét. Mint a Béke Világtanács 1954. évi ünnepeltje, szerte a világon öregbítette a magyar tudomány hírét. Könyvtárunk is szerény kiállítással emlékezett meg az "utolsó magyar polihisztorról".

Születésének évfordulója kissé elhalványul a legutóbbi ünneplés fényében, pedig egyéniségéhez, az életet olyannyira szerető és értő alakjához jobban illene ilyen keletű emlékezés. Értékelése igen változatos. Ki ezt, ki azt véli fontosnak hatalmas életművéből. szakmája, érdeklődési köre, élettapasztalata szerint. A cikkekben, méltatásokban harc dúl: melyik Herman a nagyobb: a természettudós, a politikus, a hazafi, a néprajz szakembere vagy épp a régész? Szerencsére mind megegyezik abban, hogy egészében az ember volt a legnagyobb és legértékesebb benne. Méltatói minden tudományágban elsősorban a magukénak vallják. De Herman hát-ha nemcsak az övék, hanem a könyvtárosoké is, a mai, a népművelő könyvtárosoké? Az életművet rögzítő könyvek és cikkek garmadája a leirt betű hullámhosszán már úgyis kapcsolatot teremtett a könyvtárosokkal. Ám hát-ha más is egybeköti a hermani gondolatokat és a népművelő könyvtárosok hivatását és célkitűzéseit? Ugy vélem, van ilyen összekötő kapocs, nem is akármilyen. Herman Ottó szenvedélyes, tudatos népművelő és ismeretterjesztő volt, akinek hatalmas tudása mellett megvolt az a képessége, hogy a kor követelményeinek megfelelően világosítson fel az adott kor embere számára legidősekről olyan nyelven, olyan eszközökkel és szuggesztív erővel, amely a legegyszerűbb ember értelméig és érzelméig eljutott s anyagi erővé vált.

Nem céлом végigpásztázni ezt a hatalmas felvilágosító tevékenységet, bármilyen jelentős is a "Madarak hasznáról és káráról" című munka, vagy a "Mérgecsók" drámai leleplező írása, vagy akár a kevéssé ismert, de nagy jelentőségű agrotechnikai ismeretterjesztő tevékenysége. Nem kívánom méltatni benne a magyar tudományosság élő lelkiismeretét, a materialista természettudóst, Darwin eszméinek egyik legnagyobb magyar népszerűsítőjét, vagy az író, aki a magyar nyelvet a "művelt nyugat" előtt tudományos nyelvvé emelte, - megtették ezt már mások s avatottabbak. Csak hitére, szenvedélyességére és tudatosságára szeretnék emlékeztetni, amellyel tanított és művelt.

"Oh, ez a szép, dicső hivatás, az anyatermészet keblére borulni, leheletét magunkba szívni, ... az életet, annak igaz törvényeit fürkészni és felismerni, mindezt élő és írott szoval a nemzeti művelődés javára biztosítani" - vallotta.

Ars poeticának, de az egész életművével fémjelzett végakarathoz is tekinthetjük ezt a vallomást. Mennyivel több eszköz áll ma a népműve-

lők, a tanítók, a könyvtárosok rendelkezésére, mint Herman korában. Mennyire ezt az akaratát szolgáljuk tudatosan vagy öntudatlanul, ha igényesen, szívesen, tartalmasan és lankadatlanul végezzük a természettudományos könyvek népszerűsítését, az ismeretek megszerzését s továbbadását. Napjainkban már a népművelők, a könyvtárosok hálózata közvetít a tudósok és olvasók között. Rajtuk is áll, mennyire s kikhez jut el az a szellemi gazdagság, amelyet a felszabadult szellem hoz létre a "nemzeti művelődés", a boldogulás javára. Mindaz a szuggesztivitás és erő, tudás és szenvedély, amely Herman írásainak sajátja, nemcsak írói eszköz és tulajdonság, hanem a napi munkában, a pult mellett állva, a könyvajánlás közben és az önművelés során is magunkba plántálható. Enélkül csak rossz hivatalnokok vagyunk s nem jó könyvtárosok, népművelők.

"A magyar nép legádázabb ellensége a nyomor és a kultúrátlanlanság" - állapította meg. Tollal, szóval, személyes példával, önmagát nem kimélve s meg nem alkudva harcolt, hogy ne így legyen. Abban, hogy ma felszabadult országban szociális és kulturális téren egyaránt oly nagy eredményeket értünk el, Hermannak is van része és példája ma is töretlenül időszerű.

"Azt akarom, hogy Magyarország álljon be a művelt nemzetek sorába!" - követelte. Ezért a célért küzdött egész életében. Mi is, könyvtárosok, ezt a célt szolgáljuk. Ezt kell szolgálnunk a hermani hittel, szenvedéllyel, tudatossággal.

CSÓMOR TIBOR

- - - - -

U J K I A D V Á N Y A I N K

MITRU Ibolya: B R E C H T

Brecht életművének irodalomtörténeti feldolgozása, az irodalomban elfoglalt helyének felmérése még folyamatban van. Az 1960-ban Rowohlt kiadásában megjelent Brecht monográfia utószava megemlíti, hogy az író munkásságának csupán egyharmada került a nyilvánosság elé, nem szólva arról az egyelőre még hozzáférhetetlen anyagról, ami az ismerősök és barátok tulajdonában van. A már külföldön kiadott alkotásainak nagy

része is ismeretlen még a magyar közönség előtt. Az első gyűjteményes magyar nyelvű Brecht kiadás - 28 dráma két kötetben - csak 1963-ban jelent meg. Halála óta néhány év telt el - a vita, ami már életében megindult körülötte, még nagyobb hőfokon lángolt fel. Korunk nagyhatású drámaírójáról szolo cikkek, tanulmánykötetek száma napról-napra szaporodik. A tanulmányok természetesen csak Brecht már feltárt és ismert munkásságának kutatására vállalkozhatnak, szintézist még nem adhatnak. A magyar nyelvű Brecht-irodalom főleg cikkekből tevődik össze, önálló tanulmánykötet kevés van. Mindenesetre ajánlatos lenne egy - több szerző tollából származó - tanulmánykötet megalkotása, amely bizonyos szempontok alapján rendszerbe foglalná a Brechtről vonatkozó folyóirat- és újságcikk ismeretanyagot.

Új kiadványunk, Mitru Ibolya arcképvázlata elsősorban a drámaíró Brechtet mutatja be. A szerző időrendben vizsgálja a kiváló író élet- és fejlődését. A művek keletkezésük sorrendjében való tárgyalása, az egyéni élet, a sorsfordulok, a történelmi helyzet együttes elemzése, hozzásegít az egységes Brecht-kép kialakításához. Nem állítja megegyően szembe Brecht művészetének egymástól elkülönülő szakaszeit, egyáltalán nem fogja fel az egész folyamatot - az utkereséstől a felismerésig - hiszen a fejlődő ember dialektikus ellentmondásairól van szó és nem individualista hangulatváltozásokról. Ezzel a módszerrel sikerül elérnie, hogy a brechti-fejlődés különösen változékony vonala nem hullik szét; a maga bonyolultságában is megőrzi egységét. A színműveket a szerkesztési felépítéssel és a jellemzőmóddal párhuzamosan, eszmélet-tartalmi szempontból boncolja. Gondosan kutatja az ábrázolt világ és a valóság közötti kapcsolatot, behatóan elemzi hősei viselkedését. Helyesen tapintja ki tematikai csoportként - a hatalom, az ösztönvilág, a lelkiismeret problémáit. A figyelmet Brecht emberi és írói fejlődésére ható lényeges és döntő tényezőkre összpontosítja. Történetileg egyrészt a huszas évek irodalma forrongo, vajúdo világába, másrészt a német fasizmus emberiséget-fenyegető korszakának összeruggéseibe illeszti az író és így az egyes alkotások történeti háttéréről és jelentőségéről az olvasó eleven képet kap. A hagyományos időrenden belül a kor, a történelem felvetette problémák tagolják újabb három részre a művet. Az a jú Brecht

kísérleteit és eredményeit is helyesen értékeli. Osztön és tudat jellemzi ezt a lázongó individualista korszakot. A harmincas évek elején a tandróma jelzi az író szocialista törekvéseit. A harmadik korszak - az epikus drámairás megvalósulása. Mitru Ibolya Brecht művészetének alakuló, változó tartalmi- és formai jegyein méri le a kísérletező kedvű polgári író marxizmusig megtett utját.

A tanulmány minden részletében megnyilvánul a tárgyszeretet és a hozzáértés. A szerző jól ismeri az eddigi Brecht-kutatások eredményeit. Vitázik azokkal a róla szóló véleményekkel, amelyekben idealista, a valóságot eltorzító tendenciákat ismer fel. A feldolgozott anyag helyes arányokban történt csoportosítása, a mű kivitelezésének gondossága a szerkesztés magas színvonalára emeli a tanulmányt. Hiánynak érezzük, hogy bár Brecht jelentős színpad-elméletét ugyan külön fejezet tárgyalja, de meglehetősen röviden. A lírájáról is megemlékezik ugyan, de nyilván a kötet előre megszabott terjedelme miatt nem eléggé részletesen. Nem domborítja ki kellő mértékben Brecht nyelvújító szerepét. Művészetének verbális kézsége nem részeseül olyan beható elemzésben, mint drámai szerkesztésmódja.

A kötetet kiegészítő bibliográfia a tudományos pontosság igényével készült. Brecht magyar nyelven megjelent műveit közli, - színdarabok, versek, próza, művészet-esztétikai cikkek, önálló kötetben, gyűjteményes munkában és a folyóiratban vagy újságban megjelenteket. Azután következik a Brechtről szóló magyar nyelvű irodalom - magyar és külföldi szerzők tollából egyaránt. Drámáit, amelyekről a magyar sajtó megemlékezett, akár magyarországi, akár külföldi bemutató alkalmából egyenként sorolja fel, s utána közli a sajtóvisszhangot. Kiegészítésként néhány külföldi szerző magyar nyelvre fordított tanulmányának a címét adja. A kötetet jól és gondosan válogatott Brechtre vonatkozó fényképanyag egészíti ki.

CSOMOR TIBOR: A muzsika világában.

Válogatott zenei könyvek, tanulmányok és folyóiratcikkek

bibliográfiája.

Ha könyvtárunk kiadványainak során végigtekintünk, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az egyébként oly változatos témakörökben megjelent bibliográfiáink - irodalmi témáktól eltekintve - szinte teljesen mellőzik a művészeti, nevezetesen a zenei vonatkozású irodalom feltárását. Pedig központi könyvtárunk sokat emlegetett /és vitatott/ hármaskör feladatára a társadalomtudományi és várostörténeti gyűjtőkör mellett az „gynevezett” „magasszintű közművelődési” anyagra is kiterjed, melynek kétségtelenül a zeneművészet is része.

Mintegy három évtizedes tartozás törlesztését kezdi meg tehát Csomor Tibor, amikor a harmincas években megjelent néhány zenei témájú bibliográfiánk - a Koch Lajos szerkesztette Goldmark-, Haydn-, Brahms- és Liszt bibliográfia után - az elmúlt hetekben közreadta gazdag tartalmú összeállítását, „A muzsika világában”-t.

Uttörő jelentőségű a kötet megjelenése tehát egyrészt évtizedek elzárkózása után tartalmilag, másrészt eddigi zenei bibliográfiánkhoz viszonyítva módszertani szempontból is. Míg a harmincas évek említett bibliográfiái csak a cikkekről adtak rövid tartalmi ismertetést, s a könyveket csupán felsorolták, addig új kiadványunk - a megváltozott feladatokhoz igazodva - annotációival bőséges tájékozódást nyújt a tárgyalt könyvek tartalmára, szerkesztésére, jellegére, a feldolgozás szintjére s így ajánlhatóságára vonatkozóan, s emellett, nem kifejező címek esetén, rövid tárgymegjelölést ad a folyóiratcikkekre vonatkozóan is.

Mit ölel fel ez a vonzó című bibliográfia? Mint-hogy elsősorban a közművelődési könyvtárakban folyó zenei ismeretterjesztéshez kíván segítséget nyújtani, az utóbbi tíz év magyar nyelvű könyv- és folyóiratcikkek terméséből válogat. Szerkesztését elsősorban a laikus olvasó általános zenei művelődésének szolgálatára vezérli, e bevallott célja mellett azonban jóval többet nyújt. Bár mellőzi a zenepedagógiai, zenetechikai szak- és tankönyveket, mégis ismerteti tudományos színvonalú zenei kiadványaink legnagyobb

részét, különösen ott, ahol más anyag nem állt rendelkezésre. A tanulmánykötetek és folyóiratok - nemcsak a szakfolyóiratok - anyagának elemző feltárásával és csoportosításával pedig a kutatóknak is hasznos segítséget nyújt. Emellett - s ez bár csak szerényen bevallott célja - helyenként rávilágít a magyar zene-tudományi munkásság, illetőleg kiadói-szerkesztői politikánk "fehér foltjaira" is.

A bevezető fejezet - az említett keretek között - a zenei kézikönyveket, kalauzokat, zenei alapismereteket nyújtó kiadványokat ismerteti. Ezt követi a népzenevel foglalkozó néhány kiadvány és számos cikk, népdalgyűjtőink s a munkásságukról szóló irodalom felsorolásával. A műzenei irodalom "zenei műfajok" csoportjából célszerűnek látszott kiemelni az opera- valamint az operett, jazz és szórakoztató zene irodalmát. Külön fejezetek: a zeneesztétika, zeneszociológia, és a munkásmozgalom és a zene.

A kötet zömét a zenetörténeti művek, tanulmányok alkotják. Századunk zenéjéről, a modern zenei irányzatokról harmincegynehány tanulmányt sorol fel a bibliográfia. A korszakok szerinti tagolás után "Népek muzsikája" címen a nemzetek betürendjében sorakozik a velük foglalkozó irodalom. Itt az összefoglaló munkák után az egyes nemzetek zeneszerzőit időrendben csoportosítja az összeállító, rövid életrajzi és értékelő adatok után közölve az irodalmat. A kötetnek ez a része, valamint a következő, e fejezetből kiemelt magyar zenetörténeti rész valóságos kis zenei lexikont potol.

E mintegy 100 oldalra terjedő fejezet a XVI. sz.-i Bakfark Bálinttól a fiatal Petrovics Emilig ismerteti a magyar zeneszerzőket, közben olyan feledésbe merült nevekre hívja fel a figyelmet, mint a XVII-XVIII. században élt Kusser János Zsigmond, s a XIX. századi Bertha Sándor, Aggházi Károly - mellettük sorakoznak természetesen tekintélyes bibliográfiai hivatkozással Erkel, Mosonyi, Liszt, Bartók és Kodály. Kár, hogy a címekben nem szereplő, csak a kiegészítő megjegyzésekben közölt neveket a névműtató nem hozza /néha a címekben szereplő neveket sem/, így pl. az i.e. III.sz.-ban Aquincumban élt Sabina Aelia művésznő nevével csak a korszakos tagolás átnézése során találkozhatunk, s Bakfark Bálint is csak egy helyen,

Tinódi pedig egyáltalán nem szerepel a névmutatóban, holott mindkettőről van tanulmány a XVI. század zeneirodalmát tárgyaló fejezetben /296-297.1./

Az előadóművészet csillagai: énekesek, hangsze-
res előadóművészek és karmesterek sorából hazánk fiait, bele-
értve a legfiatalabb művésznemzedéket is, ugyancsak külön cso-
portosítja az összeállítás, nem feledkezik meg végül a zenetudósok-
ról és kritikusokról sem. Függelékben találunk irodalmat a balett-
zenéről és a hangtechnikáról, valamint válogató kiegészítést a nyom-
dai munkálatok ideje alatt megjelent könyvekből, a könyv eredeti be-
osztása rendjében. Hasznos a kötetet záró zenei könyvsorozatok jegy-
zéke is.

A bibliográfiában való tájékozódást megkönnyíti,
hogy nagyobb fejezeteknél szükség szerint elkülönülnek a tudományos,
illetve sz ismeretterjesztő művek. Nagyon hasznosnak tartom, hogy
ahol szükséges, két vagy akár több helyen is szerepel egy-egy tanul-
mány, utalással a részletesebb ismertetésre. Hiányolom a feldolgozott
folyóiratok és hírlapok jegyzékét, bár nem kutatóknak szánt, válogató
jellegű bibliográfiánál ez inkább nélkülözhető, mégis emelte volna a
kötet értékét.

Messzemenően kívánatos, hogy könyvtárosaink ala-
posabban megismerkedjenek a nagy gonddal összeállított kiadvánnyal.

Klinda Mária

Károlyi kerti és Kiscelli bérletek, martonvásári jegyek még
igényelhetők K L I N D A M Á R I Á N Á L.
/Központ, 905. mellék/

Igy végződött...

Hont Márta és Nyilas Márta képösszeállítása a második
világháborúról

Akadnak, akik azt mondják: minek ez a sok háborús tárgyú kiadvány, film, dokumentumgyűjtemény, emlékirat, művészi feldolgozás-, eleget láttunk, hallottunk már róla. Az elmúlt 20 esztendő alatt valóban tömegesen megjelent feldolgozások nagyobb részének "közönségsikere", az a körülmény, hogy az elsősorban üzleti szempontok szerint működő nyugati kapitalista kiadók legújabbban is végtelen sorban bocsájtják közre néha igen költséges kiállítású és drágán árult portékáikat, cáfolja az ilyen aggályokat. A téma iránt nem-szűnő érdeklődést, néhány hazai példával illusztrálhatjuk. Gondoljunk csak a szocialista Németországban készült "Te és annyi más bajtársad..." című film összeállítás sikerére. Vagy emlékeztessünk a javarészt titkos dokumentumokból álló gyűjteményre, a 2. magyar hadseregről szóló válogatásra, amely hónapokon át volt sokszorosán előjegyezve könyvtárainkban és a könyvkereskedésekben is hamar kifogyott. Hasonló sikere volt és van Karsai Elek ismert munkájának, az újabbak közül az olasz kommunista historikus, Battaglia, a második világháború történetét áttekintő művének.

- . -

Az 1939-1945 közt lezajlott események iránt ma is világszerte megvan az érdeklődés. Mindezekhez azonban hozzá kell tennünk, hogy egyes államokban, elsősorban Nyugat-Németországban már hosszú idő óta mutatkozik olyan törekvés, hogy a tények fejtejtőre állításával, az igazság eltorzításával valami "perújítás"-t készítsenek elő. Könyvtárunk központjában különösen az utóbbi években szép számmal érkeztek és érkeznek olyan Münchenben, Stuttgartban vagy a kapitalista Németország más pontján kiadott művek, amelyek a józanabb olvasó szemét dörzsölve lapozgat, ellenőrizve a ki-

adás dátumát: tényleg századunk hatvanas és nem a negyvenes évek elején látott az napvilágot? Lehet, hogy azok ott mindent elfelejtettek és semmit sem tanultak?

Csak egyetlen példát a sok közül: könyvtárunk központjának Budapesti Gyűjteménye őrzi egy bizonyos Erich Kern nevű nyugat-német szerző 1960-ban megjelent "élménybeszámoló"-ját, amely az 1944-1945-ös magyarországi, ezen belül elsősorban budapesti hadműveleteket elevenít meg. Kern valóságos dicshimnuszban magasztalja (1960-ban!) a Magyarországon 1944-1945-ben harcoló SS egységek "hősiességét", de hogy ez milyen célt szolgált, arról szó sem esik az egész könyvben. Annál több a magyarok "árulásáról", azokról a honvédegységekről, amelyek átálltak a Vörös Hadsereghez, arról a 2600 főnyi magyar egységről, amely a németek ellen harcolt Buda felszabadításáért. A szerző gyönyörűséggel ecseteli például, hogyan vettek célba egy óriási növésű magyar szakaszvezetőt, 1945 januárjában, amikor az a János kórháznál a német vonal felé közeledett fekvővertelenül és a németek soraiban lévő magyarokat az értelmetlen harc abbahagyására szólította fel. Kern elégtétellel idézte, hogy az "árulót" egy halálos lövés leterítette... Azt viszont kinos emlékként idézi, hogy a német utászok által aláaknázott Margithid "idő előtt" robbant, ezért "sajnos" az eset igen rossz hatást keltett Budapest lakosága körében. A többi hid robbantására már csak egy-két sor jut ebben a könyvben, hiszen ez "program szerint" történt. - A revansista Németországban kiadott, ma is náci szellemet lehelő könyv borítólapján az ajánlás: "A fiatalságnak ad hirt ez a könyv a német hősiességről a Kárpátokban, Budapesten, a magyar pusztákon, a Bakonyban..."

De nemcsak arról van szó, hogy egyes nyugati dokumentum - kiadványok a fasiszta rablőháború céljait és annak az emberiség történetében páratlan kegyetlenségét leplezik el azok előtt, akiket meg lehet tévesztetni és ügyesen elhallgatják, hogy mint 1914-1918 között a Kruppokat, Thysseneket és társaikat szolgáló érdekek, a francia és az urali vas, a kaukázusi olaj, a magyar buza és alumínium elrablásáért, Európa népeinek munkaereje, húsa és vére megszerzéséért folyt ezuttal is a nagy játszma. Egyes dokumentum-gyűjteményekben még az is kezd elsikkadni, hogy a német imperialisták második rablókalandja is vereséggel végződött.

Ugy érzem: Hont Márta és Nyilas Márta összeállítására egy kissé ezekre az újabb történelemhamisításokra készült válaszfélének is tekinthető. Nem becsülöm túl a szerény kiadvány jelentőségét. A gondos válogatáson azonban észrevehető, hogy ~~hatalmas~~ anyag áttekintése, mérlegelése után állították össze és eközben még a háboru valódi jellegét elleplező, céljait rejtegető nyugati nyújteményekből is tudtak meríteni olyan anyagot, mely a valóságot tárja elénk.

A félszáz dokumentum jól érzékelteti, hogy az esztendőkön át szabadon garázdálkodó fasiszta rablóokra a háború fő súlyát vállaló, a legnagyobb vér- és anyagi áldozatokat elviselő Szovjetunió mérte a döntő csapásokat, amikor még a náci hadigépezet fő erejét a keleti frontra összpontosíthatta. A nyugati koalíció, nyilvánvalóan azzal a titkos reménységgel, hogy a kegyetlen háború a Szovjetuniót is legyöngíti, késleltette a partraszállást. A képek fényt vetnek arra is, hogy a náci megszállás alá került, Európának szinte minden népe talpra állt a fasizmus ellen. Sajnálatosnak tartom, hogy a magyarországi ellenállásról egyetlen dokumentum sem került a gyűjteménybe, pedig akár központunkban is találhatóak egykorú kommunista roplapok, stb., akár az egykoru legális magyar sajtóból vett hírek segítségével montázs formájában adhatunk volna valami jelzést a magyar antifaszista mozgalomról.

A kiadvány technikai kiállítását minőségileg kitűnőnek tartom. A javarészt újabb könyvekből meritett és így nyomdai kiállítás közben már gyengült fotók feljavítása Kovács Ferenc érdeme, az izléses külső és képszerkesztés Sárdy Károlyt dicséri.

Kis példányszámú, szerény válogatásról van szó, látszólag csekély a jelentősége az eszmék nemzetközi harcában, de nagyon hasznossá, széles hatósugarúvá is tehetjük, ha módot adunk rá, hogy sokan beletekinthessenek. Ertesülésem szerint egyes iskolákban, ahová eljutott, pedagógusok és diákok egyaránt nagy örömmel fogadták, hiszen egy-egy jól megválasztott kép többet értetett meg sok tankönyv-szövegnél és előadásnál. És éppen annak a fiatalságnak van elsősorban szüksége ilyen témaanyagra, amely szerencsére már csak másodkézből kapja a történetek leírását, amelyet nyugaton egy harmadik világméretű rablokaland előkészítői a második világháború

eseményeinek, lefolyásának meghamisított képével szeretnének ismét céljaik engedelmes eszközévé nevelni.

Ha kerületi könyvtáraink kiállításokon és egyéb módon minél több helyen ismertté teszik kiadványunkat, hasznos szolgálatot tettünk annak publikálásával.

Dr. REMETE LÁSZLÓ

- . - . . - . -

GONDOLATOK A KÖLTÉSZET SZERETETÉRŐL.

A verset nem szeretni - hiányosság, de szeretném gyorsan hozzáfűzni, hogy nem pótolhatatlan hiányosság.

Sok-sok olvasóval beszélget naponta a könyvtáros, fiatalokkal, idősebbekkel egyaránt: egyfelől nagyfokú érdeklődést, másfelől közömbösséget tapasztal a költészet iránt. Mi lehet ennek az oka?

- Az okot valahol az iskolás évek idején kell keresni. A jó magyar tanár örökre megszeretetheti érdekes és őszintes verselemzésekkel a költészetet. De akiben nem sikerült felkelteni ezt az érdeklődést?

- Az ilyen olvasók talán többen vannak - az ő figyelmüket mi, könyvtárosok irányíthatjuk a versek megismerésére, szeretetére. A jól megrendezett iro-olvasó találkozók egy-egy költővel, a gondosan összeállított kiállítások, vagy akár az ifjúsági klubokban egy-egy foglalkozáshoz odailleső vers felolvasása, mind-mind eszköz lehet, amivel élni kell.

(Például: az egyik könyvtár klubnapján "A fiatal nemzedék problémáiról" folyt a vita. Néhány nappal előtte jelent meg az Új Írásban Maróti Lajos: Egy kétszínű szerelem ügyében című verse. A vers spontán felolvasása olyan őszinte vitát robbantott ki, amelyet sokszor egy jól szervezett előadásnak sem sikerül elérnie.)

Ma a rövidlélegzetű irodalmi művek korát éljük, - A kisregényét és hozzá tehetjük, hogy a versekét is. Szükséges tehát, hogy megkeressük a módját annak is, hogy kell verset ajánlani. Ez nehezebb mesterség, hiszen fent említettem, hogy közömbösségbe ütközhetünk, de ha a könyvtáros igazán szereti a verseket, ez a közömbösség áttörhető.

Nálunk Magyarországon a vers, a költészet igaz megbecsülését mi sem fémjelzi jobban, mint az április 11-én - József Attila születésének évfordulóján - megrendezett költészet napja. A könyvtárak programmal készülnek e napra. Vagy egy költő látogat el a könyvtárba, vagy egy gondosabban megrendezett kiállítással ünnepel a könyvtár.

Mindig nincs költészet napja, de ha a könyvespolcot átvarázsoljuk úgy, hogy arra lapjával férjen ki néhány verseskötet és a kötet mellé - esetleg a költőről - a "Szállj költemény" bibliográfia alapján rövid életrajzot vagy méltatást mellékelünk, - tovább megyek - és ezt állandóan cseréljük, akkor elérjük azt, hogy nem lesz érdemtelenül elfelejtett költő. Ha csak néhány olvasó figyelt fel az így kiemelt költőnkre, elmondhatjuk: nem volt hiábavaló a fá adozásunk.

BÁRÁNY ÉVA

- . - . -
- . -

EXPEDICIÓS KIÁLLÍTÁS A LISZT FERENC TÉRI GYERMEKKÖNYVTÁRBAN

Néhány napja a szokásosnál is nagyobb az élénkség olvasótermünkben. Izgatott gyermekcsoportok érkeznek, megállnak a kirakat előtt, felhevülten vitatkoznak, majd egymást noszogatva sietnek be a könyvtárba.

Az ifjú látogatókat nem irányítja és nem kíséri fel.

A kirakatot és az olvasótermet gyermekmunkák, rajzok, festmények, fogalmazások, újságkivágások díszítik. Egész évben voltak itt kiállítások; havonta más-más úttörőcsapat mutatta be expedíciós tevékenységét. Ezuttal azonban nagyobb szabású eseményről van szó: A VI. kerület minden úttörőcsapata képviselteti magát. Egész évi munkájuk eredményét láthatják itt összegyűjtve a gyerekek, ugyanis a hatodik kerületi úttörőcsapatok könyvtárunkban rendezték meg az "Úttörőexpedíció a jövőbe" mozgalom kerületi kiállítását. Az expedíciós munka, az úttörőcsapatok közötti verseny értékelése is itt folyt le, /a kerületi úttörővezetők csak hosszúságú töprengés után tudták eldönteni, hogy a sok értékes, gondosan összeállított örsi napló közül melyiket is illesse az első hely. Nagy volt a tét: egyhetes táborozás a Csillebércen. / A gyerekek kutatómunkájuknak legjavát könyvtárunkban végezték. Nehéz, sokszor bennünket is zavarba ejtő problémáik jó részére itt találtak megoldást.

Az örsi naplók, amelyek egy-egy óra egész évi tevékenységéről adnak számot, szorgalomról, ügykezeletéről tanuskodnak és többnyire izgalmas, érdekes eseményeket és tényeket tudatunk meg belőlük. Az expedíciós mozgalom középpontjában az ország felszabadulásának huszadik évfordulója áll. A gyerekek részletesen feldolgozták az 1944-45-ös budapesti eseményeket, igyekeztek képet adni a felszabadulás utáni évekről és az azóta eltelt fejlődésről, élménybeszámolókat gyűjtöttek össze szülőktől, rokonoktól, ismerősöktől.

Tanulságos és igen érdekes végiglapozni ezeket a naplókat. A gyerekek saját szavaikkal mondják el és színezik ki a számukra már teljesen "történelmi előtti" időkben játszódó eseményeket. A beszámolóba néhol ugyan betéved egy-egy elcsépelet szólam, mégis többségük önálló és igen lelkes munkával készült, őszinte gondolatokat tartalmaz.

Az egyik expedíciós feladat például egy régi lakóház történetének felkutatása volt. A gyerekek a felnőttektől szerzett adatok, elbeszélések alapján, a maguk gyerekes elképzeléseivel színezik ki Budapest ostromának történetét. Lapozunk csak bele néhány örsi naplóba s ragadjunk ki - kommentár nélkül - néhány mulatságos és igen jellegzetes gyermekfordulatot:

" 1944 végén volt a front - mondta az öreg bácsi, - aki átélte a felszabadulást"...

"A néni azt mesélte, hogy katonák voltak a hazában, míg ők a pincében ültek a bombázás alatt. Mikor feljöttek, nagyon csunya látvány tárult eléjük."

"Oregebbek még néha-néha visszaemlékeznek, hogy a németek szörnyű pusztítást vittek véghez."

Az ifju olvasók igen részletesen, naplószerűen adnak számot őrük egész évi tevékenységéről. Helyt kapnak itt különböző beszámolók; iskolai életről, szakköri munkáról, az őr tanulmányi eredményéről, tanulópárokról, sportéletről, kirándulásokról, hócsatákról és minden olyan eseményről, amely az osztály vagy az őr életében érdekes volt, vagy élményt jelentett. Itt még egyénibb hangú beszámolókkal találkozunk. Emeljük ki néhány igazi, hamisítatlan gyermekfogalmazvány egy-egy részletét! Az egyik őr tanulmányi felelősét idézem:

"Az őrben kollektív erdménnyel elértük, hogy senki nem áll bukásra. Sajnos, így is van egy tanulónk - K.A. -, aki hanyagsága miatt oroszból, számtanból, magyarból, történelemből, fizikából, élővilágból elégségesre áll. Eddig is foglalkozunk vele és így lett elégséges."

Vagy az egyik tanulópár elkeseredett beszámolójából:

"K. I.-nek segíték földrajzból. Nagyon rosszul áll ebből a tantárgyból. A rossz tanulás oka: rossz szellemi képesség."

A kiállított darabokban sok-sok komoly munka, önálló tevékenység, kezdeményezés fedezhető fel. Felnőttet és gyereket egyaránt érdekel ez a kiállítás. Nemcsak mi könyvtárosok nézegetjük élvezettel, hanem a felfedezés izgalmával forgatják kis olvasóink is egymás őrsi naplóját.

JUSTUS ÉVA

Liszt Ferenc téri gyermekkönyvtár

UJSZERŰ BESZÉLGETÉS EGY KÖNYVRŐL:

C H R I S T A W O L F: Kettészelt ég

Igy látta a könyvtáros

A téli sok érdekes hatáskutató beszélgetés után, megélénkült érdeklődésünk a könyvélmények keresésére: olvasó-könyvtáros találkozások egész sorát tervezzük.

A Boráros-téri könyvtár a hatáskutatásnak nálunk új formájával kísérletezett: a csoportos beszélgetéssel. Mi is készülünk ilyenekre, szívesen mentem el tehát a meghívásukra.

Nagyon rokonszenves volt az összejövetel miliője: a kellemes könyvtári sarok, a kényelmes fotelek, a jó kávé elősegítették a hangulat oldását. A könyvtárvezető kedves háziasszony volt, rögtön kitünt, hogy ő és munkatársai jó barátságban vannak az olvasókkal. Az ilyen kellemes légkör máris előnye a csoportos beszélgetésnek az egyénivel szemben. Ott nehéz elkerülni a "vizsga-szituációt". Itt a vita szabad formában alakul, ahol a résztvevők hol szerepel, hol visszavonul, pillanatokig a témák szerint, vagyis kötetlenebbül viselkedik. A vitapartnerek nézetei kibonthatják vagy formálhatják az övét, gazdagabb lehet tehát az egyén szerepe a beszélgetésben. Fontos előkészítési szempont azonban, hogy kis létszámú kollektívát hozunk össze, ahol minden jelenlévő tudja, hogy rá számítanak. És lényeges a vita-vezető szerepe, a vita menetének, anyagának jó összefogása! A mi vezetőnk nagyon jól vitte szerepét. Első pillanatra meghökkentő volt a módszere, de - mint kiderült - nagyon ügyes: rábirta a társaságot, hogy írásban válaszoljanak indulásként néhány kérdésére. Ezzel érdekes dokumentumanyagot nyert, kapcsolta a beszélgetés formát a kérdőívvel, egyben lazította a vita indulás nehéz perceit: mire a válaszok elkészültek, mindenki tele volt mondanivalóval. Ekkor indította el a beszélgetést a kérdések és a válaszok alapján. Nagyon rutinosan, rokonszenvesen vezette a társalgást. Felvázolt képletei vitára ingereltek, de nem voltak "beugratósak" vagy ellentmondással eldöntendőek. Megtette a szükséges kitérőket, e mellett könnyedén és következetesen követte vita-vázlatát. Nagyon előnyös volt, hogy nem használt jegyzetet, hanem szabadon beszélgetett. Ügyes módszerével az optimumot hozta ki a társaságból. A kilenc fős csoport összetétele azonban nem volt a legjobb. Nemszerencsére, korra vegyes csoportnál (ezt tudatosan hozták így össze) túl nagy

volt azonban a korkülönbség: a jelenlévők fele mintegy 20 év alatti, másik fele 50 év feletti. A műveltségbeli differenciák is erősek voltak, a vita hangját színesítette, de színvonalát tompította a három-négy idősebb nőolvasó aktív szereplése. Talán ez idézte elő, hogy a fiatalok a vita első kétharmadában kissé visszavonultan viselkedtek. Jó volt, hogy a könyvtárosok is belekapcsolódtak a vitába.

Nagyon jó hatást keltett bennem ez az összejövetel: a csoportos beszélgetés gazdag lehetőségeit látom megerősítve általa. Merész és sikeres lépés volt, hogy a vitát egy fiatal olvasó vezette. Nem jó azonban, hogy a vitavezetőnek a könyvről alkotott nagyon egyéni -kritikusokétól, könyvtárosokétól, olvasókéétól eltérő - véleménye a vitavezetőt téves koncepcióját adta és megzavarta a mű helyes értékelését. A jó tapasztalatok és a néhány előkészítési hiba egyaránt hasznunkra szolgál, ha a magunk portáján tartandó csoportos beszélgetésekre gondolunk. Egészében kedvethozó, sikeres összejövetel volt ez: örülök, hogy alkalmam volt tanulni belőle.

BENE LÁSZLÓNÉ

Ahogy egy egyetemi hallgató látta
=====

Miért jelentős a beszélgetés, vitatkozás a művészetről, az egyes művekről? Az egyén új szempontokat kap, új látásmódot a mű élvezetéhez. A művész, a könyvkiadás, szélesebb értelmében véve a társadalom le tudja mérni a tudatformáló hatásokat, azok mechanizmusát és eredményét.

Ez a beszélgetésünk a társadalom tudatformáló jelentőségére próbált néhány adatot, szempontot, megjegyzést feltérni.

Egy beszélgetés során a vélemények hű megjegyzése és reprodukálása, még a magnetofon birtokában is, nagyon nehéz. A mi céljainkhoz és adottságainkhoz megfelelőnek tartottuk a pszichológiai testmódszerek egyik egyszerűbb változatát. Kérdésekre kellett írásban vála-

szolni. Ezeket úgy állítottuk össze, hogy a mű alap gondolata, mondanivalója minél élesebben kidomborodjék, és lehetőleg szerint egy szavas válasz legy adhat rájuk:

Milyen a mű, jogos-e a sikere?

Kifejez-e a mű címe és borítólapja valamit? Ha igen, mit?

Mi a témája?

Milyen a szerkezete?

Megtörténhet-e a cselekmény nálunk?

Rita tragédiájának oka?

Manfred szerette-e Ritát?

A szakítás oka?

Tanulság

A kilenc ember (teljesen heterogén összetétel: gimnáziumi tanuló-tól a háztartásbelin a könyvtárosig) válaszaiból érdekes kép bontakozik ki. Az írásbeli válaszok után vitatkoztunk. Felmérésünk kezdetleges és szegényes, mégis egy-két érdekes megállapítást le-szűrhetünk.

A mű címét mindenki a mai német status quo-ra értette. Témának a "német kérdést" 4, egy szerelem történetén keresztül ábrázolt társadalmi képnek 4 tartotta. Négyen rossznak, gyengének, öt olvasó szerint az író az aktuális témát közepesen, széteső szerkezettel dolgozta fel. Kettő értékelték tömörségét pozitívan. Cselekményét heten tartották nálunk is megtörténhetőnek! Rita kórházba kerülését öten a szakítás miatti lelki állapotban bekövetkezett balesetnek tartották, öngyilkossági kísérletet senki sem tételezett fel. Tragédiája nehezen kivehető 2, hűsége 2, hogy jellemtelent szer t 4. Manfred szerette 4, nem szerette 4 olvasó szerint. A szakítás oka Manfred természete 5, különböző világnézet 2. Öten úgy vélekedtek, hogy nincs tanulság benne. Egy résztvevő azt a konkluziót szűrte le: törekedjünk őszinteségre, a problémák megoldására. Továbbá: a témát is el lehet rontani rossz fogalmazással.

Ezután vita, a vitaindító vélemény egyszerűsítve: egy jellemgyenge férfi nem képes helytállni, szerelmét megunva szökik munkájától, családjától, hazájától. Szerelmük próbájának hiábavalóságát mindketten érzik, a lány nem azért jön vissza, hogy

"vonalas" legyen a regény, ezt az ingatag Manfred meggyőzésével jobban kifejezhette volna az író.

A vita kapcsán többen ellenérzéssel, egy-kalap alá vették a németséget. Az Európa Könyvkiadó bevezetőjét, mely a szerelmet, és a kettészelt ég alatt a szerelem és boldogság kettészeltségét hangsúlyozza, nem érezték benne, illetve a vita során teljesen elfelejtették.

Végül is ketten tartották egy - NDK-ban játszódó - szerelem történetének. Szerintünk a mű jó, szerkezete nem szét-eső, nem is tömör, hanem a lábadozó Rita szabad asszociációinak megfelelően, nagyon modern. Akik a politikumot találták elsődlegesnek, rossznak tartották a regényt és nem tudták megmagyarázni, hogy miért és hogyan történhet meg a cselekmény nálunk is, hiszen szerintük sajátos német kérdés az egész, és Rita visszatérte írói-politikai fogás.

A levonható következtetések közül csak egyet szeretnék kiemelni. Az adott történelmi szituációban a könyv címe meghatározza az olvasók hozzáállását, véleményét, azaz a mű sikerét. Ez nem új megállapítás, de beszélgetésünk talán nem volt hiábavaló, ha ezt a tényt objektívebben látjuk.

FAZEKAS FERENC

egyetemi hallgató
a 39-es könyvtár olvasója

- . - . -
- . - .

EGY OLVASÓNK LEVELEBŐL
=====

Igen kedves, hangulatos műsoros délutánnak voltam tanuja a 39-es Szabó Ervin könyvtár gyermekrészlegében április 20-án. A könyvtár vezetősége író-olvasó találkozót szervezett, melyre Vasvári István költőt hívták meg. Meglepő volt, hogy a kis, III.-IV. osztályos általános iskolai tanulók milyen sok értelmes és igazi érdeklődést kifejező kérdéssel és hozzászólással tették valóban érdekfeszítővé a délutánt. Az előadó a legapróbb részletekig válaszolt minden kérdésre és ígéretet tett, hogy máskor is szívesen eljön.

A magam és a többi szülők nevében köszönetemet szeretném kifejezni a gyermekkönyvtár lelkes dolgozóinak, akik a gyakran megrendezett, nivós és egyben szórakoztató rendezvényeikkel fáradhatatlanul azon igyekeznek, hogy ifjú olvasótáborukat ne csak kiszolgálják, hanem neveljék is a jóra és szépre.

PONGRÁCZ KÁROLYNE

Bp., XI. Váli-ut. 4. sz.

-. - . - . -
- . - . -
- . -

P Á R T H I R E K
=====

Az MSZMP VIII. kerületi Bizottsága az alábbi levelet küldte alapszervezetünknek:

Kedves Titkár Elvtárs!

Az idei Május 1 megünneplése méltó volt hazánk felszabadulásának 20. évfordulójához, a proletárinternacionalizmus eszméjéhez, Május 1. jelentőségéhez.

A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kerületi Bizottsága a Május 1-ét előkészítő politikai és szervezeti tevékenységéért az

impozáns és szervezett felvonulásért köszönetét és elismerését fejezi ki.

Kérjük Titkár Elvtársat tolmácsolja elismerésünket és köszönetünket a párttagság, tömegszervezetek vezetői, aktivisták és mindazon Elvtársaknak, akik munkájukkal hozzájárultak Május 1 méltó megünnepléséhez.

Kivánjuk, hogy a további feladatokat is hasonló sikerrel és eredménnyel oldják meg.

Budapest, 1965. május 15.

Elvtársi üdvözlettel

DAPSI KÁROLY s.k.

MSZMP VIII. Központi Bizottsága
első titkára

Alapszervezetünk vezetősége tolmácsolja ezt az elismerést könyvtárunk dolgozóinak és köszönetét fejezi ki a párt- és szakszervezeti bizalmiaknak, valamint Egri Zoltán, Hargitai Nándorné, Kertész Pál, Oláh Attila, Pataki Ferenc és Sárdy Károly elvtársaknak a jó előkészítő munkáért.

- . - . -

Április 27.-én közös párt- és KISZ taggyűlésen Révész József, a TV munkatársa tartott külpolitikai tájékoztatót.

- . - . -

A május 3.-i pártbizalmi értekezletet követően a pártcsoportokban információ volt kül- és belpolitikai kérdésekről; megbeszélték a pártmegbízatások helyzetét, a pártbizalmiak tevékenységét, valamint a tag- és tagjelölt felvételeket.

- . - . -

A Központ földszinti pártcsoportja Hargitai Nándorné elvtársnőt felmentette pártbizalmi munkája alól, a SZB-ben betöltött funkciója miatt. Az újonnan megválasztott pártbizalmi Gáliczky Éva lett.

- . - . -

Május 12.-én a pártvezetőség összehívta a marxizmus-leninizmus esti egyetem hallgatóit, tanulmányaikkal kapcsolatos problémák és feladatok megbeszélésére.

- . - . - . -

Május 19.-én agitációs csoportértekezlet volt. Napirenden bel- és külpolitikai, valamint helyi kérdések szerepeltek.

- . - . - . -

Február 2-i taggyűlésünkön hozott határozat értelmében megvizsgáljuk a könyvtár előadásos propagandáját, ezen belül a klubmozgalom helyzetét. A feladattal megbízott brigád tagjai: Gál Györgyné, Hornyánszky Károlyné, Kuli Ágota, Meiszner Tamásné, Mitru Ibolya, Rozsnyai Istvánné.

- . - . - . -

Május 25.-i taggyűlésünkön tagjaink sorába felvettük Bátki Annát, az osztályozó csoport munkatársát, ifj. Szecsődi Janosnét a 10-es könyvtár dolgozóját, és tagjelöltként Maruszky Józsefet, a KISZ szervezetünk titkárát, a 48-as könyvtár megbízott vezetőjét.

- . - . - . -

KISZ - hírek

=====

Április 10-11-én kétnapos kirándulást szerveztünk, ezuttal Debrecenbe. Aki ide utazik, megszereti ezt a kedves, egyszerűnek mondható várost. Megszereti, nem utolsósorban szép épületeiért, szobraiért és pompás parkjaiért.

Legfontosabb programunk - mint könyvtárosoknak természetesen - a két híres debreceni könyvtár megtekintése volt. Az Egyetemi Könyvtárban az igazgató elvtárs kalauzolt bennünket és mi hálásak vagyunk, amiért olyan készségesen megmutatta mindazt, ami iránt érdeklődtünk. A Kollégium könyvtárában megcsodáltuk az értékes, régi dokumentumokat és az igen sokrétű muzeális anyagot. Jó lett volna, ha több idő jut a könyvtárak és a Déry-muzeum várakozáson felüli gazdag anyagának megtekintésére. Városnézésünk során láttuk a krematóriumot, a Nagyerdőt és a Nagytemplomot. Hallottuk a híres Rákóczi harangot. Nagyon tetszettek a most épült szép, modern épületek is. Élmeny volt a hortobágyi Kilenclukú-híd és egy emlékeztető, nagyon jó hangulatú estét töltöttünk a Hortobágyi Csárdában.

Aki ott volt a kiránduláson - azt hiszem ezt mondhatjuk az eső ellenére is - szép élménnyel lett gazdagabb.

Reméljük, következő utunknál is hasonló szép élményeink lesznek. Julius 17-én és 18-án Keszthelyre megyünk; jelentkezni lehet Varga Józsefnél, aki az utra vonatkozóan bővebb felvilágosítással szolgálhat.

S még egy utazási hírünk. Az augusztusra tervezett bolgár ut - miután kevesen jelentkeztek - elmarad.

- . - . - . -

SZAKSZERVEZETI HIREK

=====

A Szakszervezeti Bizottság május 18-án délután szakmai klubnapot rendezett a IX. kerületi Tanács Művelődési Otthonában. A klubnap keretében az egybegyültek megvitatták a szovjet irodalom népszerűsítésének néhány problémáját, s elbeszélgettek az MSZBT, Európa Könyvkiadó, AKV, FSZEK közös irodalmi pályázatának módszerbeli kérdéseiről. A vitaindító előadást Gál Györgyné, a Kerületi Könyvtárak

Osztály munkatársa tartotta. A klubnapon húsz kerületi könyvtárból 29 könyvtáros vett részt.

- . - . -

Május 26-án a vietnami nép felszabadító harcával kapcsolatosan szolidaritási gyűlést tartottunk. A röpgyűlés előadója Gönczi Imre, a Szakszervezeti Bizottság elnöke volt. A szolidaritási akció keretében az amerikai agressziót elítélő tiltakozó jegyzé-keinket, 430 dolgozó írta alá.

- . - . -

A Fővárosi Tanács által biztosított, s az igényeket csak részben kielégítő tüzelőutalványok elosztását az S.B. által megbízott négy tagu bizottság elvégezte. Tüzifa- és kokszutalványt 24, háztartási szénutalványt 10, hazai brikettutalványt 49, NDK-brikettutalványt 21 dolgozónk kapott.

- . - . -

Az Sz.B. határozatot hozott arra, hogy a SZOT-beutalók és az egyéb üdülési jegyek személyszerinti elosztását a szakszervezeti tagság nyilvánossága elé tárja. Az I. félévi beutaltak névsora a titkarság előtt megtekinthető!

- . - . -

megalakult a Nyugdíjelőkészítő Szakbizottság a T.T. keretén belül.
Elnök: Dr. Tichler Jánosné. Tagjai: Árvay Gyuláné és Kunsch Vilmosné SZTK ügyintéző. Reméljük, hogy az ő segítségükkel minden nyugdíjba készülő ügye simán, zökkenésmentesen fog lebonyolódni.

SZEMÉLYI HIREK
=====

Vezetői kinevezés

Gál Jenőné munkatársunkat az intézetvezető a 20-as gyermekkönyvtár vezetőjének nevezte ki.

Vezetői megbízatás

Farkas Jánosné munkatársunkat a 47-es, Erzsébetkirálynő-uti könyvtár vezetésével bizta meg az intézetvezető.

Kilépések

Kis Viktorné, a 44-es könyvtár dolgozója egészségügyi okokból június 1-ével megvált intézetünktől.

X - X

Ritecz Jozsefné, a 18-as könyvtár munkatársa - áthelyezéssel - a Műszaki Egyetemi Könyvtár állományába került.

X - X

Bokor Pálné, a 6-os könyvtár munkatársa, külföldi utjáról visszatérve ismét régi munkahelyén dolgozik.

Áthelyezés

Takács Emma (Központ; repülős) a 22-es könyvtárba kapott beosztást.

x - x

Fehér Imrének, a 24-es könyvtár vezetőjének a Fővárosi Tanács Végrehajtóbizottsága a társadalmi munka szervezésében tanúsított kiváló munkájáért a "Szép Budapestért" emlékjelvény aranyfokozatát adományozta.

x - x

Tátrai Tibornét, a 32-es könyvtár munkatársát az MSzBT aranykoszorús jelvényével tüntették ki.

x - x

Ez történt...

K ö n y v h é t

Az Unnapi Könyvhét Kőbányai Bizottsága a Pataki István Művelődési Otthonnal és a 12-es könyvtárral közösen rendezte meg május 29-én irodalmi paródia-estjét. Ennek keretében Mezey Mária, Pápay Erzszi, Váradi Hédi, Bárány Tamás, Polonyi Péter és Ráday Imre léptek fel. Az est könyvtombolával zárult.

X

A 8-as könyvtár, a Szépirodalmi- és Magvető Könyvkiadó, valamint a III. kerületi Művelődési Ház iro-olvasó találkozót rendezett június 4-én Mesterházi Lajos, Hubay Miklós és Rákos Sándor részvételével. Közreműködtek: Szentpál Mónika, Balogh Zsuzsa előadóművészek és a Művelődési Ház irodalmi szinpadának tagjai. A Könyvheti kiadványokból kiállítást rendeztek.

X

A IV. kerületi Tanács Népművelési Osztálya, a 28-as könyvtárral közösen, a könyvhét alkalmából, május 26-án "Magvető" irodalmi-estet rendezett. Virág Ferencné, a IV. kerületi Tanács V.B. titkára megnyitója után Z. Szalai Sándor, a Magvető Könyvkiadó irodalmi vezetője mondott bevezetőt, majd Cseres Tibor, Rákos Sándor és Váci Mihály írók adtak elő műveikből.

X

Június 4-én a 4-es könyvtár és a XIII. kerületi Diákklub irodalmi vetélkedőt szervezett. A fejtörőt Miko Zoltán vezette.

X

Az Ünnepi Könyvhét alkalmával FÖLDEÁK János író találkozott a nagytétényi fiókkönyvtárban olvasóival. A jólsikerült esten 45 érdeklődő jelent meg.

A 13-as könyvtár felnőtt részlegében MESTERHAZI Lajos író dedikált, POLONYI Péter ismertette a könyvheti kiadványokat, és mutatta be az írókat olvasóinak.

✱

Simon István Kossuth-díjas költő volt a 34-es könyvtár vendége május 27-én a kerületi Művelődési Otthonban rendezett irodalmi-estén.

✱

Baranyi Ferenc költő és Gergely Endre novellista vett részt a 43-as, Lumumba utcai kerületi könyvtár május 21-i író-olvasó találkozóján.

G y e r m e k k ö n y v h é t

A 7-es gyermekkönyvtárban június 1-én Molnár Gábor író találkozott fiatal olvasóival.

✱

Barabás Tibor író június 1-én a 10-es gyermekkönyvtárban ismertette munkásságát és adott választ a gyermekolvasók számos kérdésére.

✱

Szabó Magda írónő június 3-án ifjusági regényeiről beszélt a 24-es könyvtár gyermekrészlegében fiatal olvasóinak.

✱

A 32-es és a 45-ös könyvtár gyermekrészlegei az Ikarus-gyár könyvtarával közösen rendezték meg június 1-én Szentiványi Jenő író és a gyermekolvasók találkozóját. A találkozón 250 gyermek vett részt. Ezt követően a Bogács c. filmet vetítették.

X

Román József a 9-es gyermekkönyvtár olvasóinak ismertette munkásságát.

X

Az 5-ös és a 9-es gyermekkönyvtár, valamint a 12-es és a 14-es és a 27-es könyvtár gyermekrészlegei meglátogatták a Gyermekkönyvnapon a Móra Könyvkiadó központi sátrát, ahol Rodolfo búvással, Ács Kató ironővel és Vasvári István költővel találkoztak.

X

Németh László Villányfőnynél c. drámájáról tartott vitát a 32-es könyvtár Fiala Olvasók Klubja. Az előzetesen közösen megnézett darabról Culmann Ildikó könyvtáros vezette a vitát.

X

A 39-es könyvtár gyermekrészlegében Májusi megemlékezés címmel a felszabadulás 20. évfordulójáról műsoros vetélkedőt rendeztek. A régi május elsejéről Szappanos Géza beszélt.

X

A 4-es gyermekkönyvtárban csepeli felszabadulási vetélkedőt tartottak. A vetélkedőn a gyermekkönyvtár olvasóin kívül a 30-as és 42-es könyvtár gyermekolvasói vettek részt.

X

Május 22-en nyílt meg új helyén I., Fő u. 11-13. sz. alatt a szabadpolcossá átalakított 20-as felnőtt könyvtár. A könyvtárat az 1. kerületi Tanács V.B. elnök helyettese, Pákozdi Imréné és a könyvtár igazgatója, Révész Ferenc adta át rendeltetésének. A megnyitón az Antológia-együttes tagjai szavaltak.

X

Május 27-én a 22-es könyvtár Fiatal Olvasók Klubja hangulatos "turmix"-estet rendezett.

X

A 8-as gyermekkönyvtár a Gyermekkönyv Napján, június 1-én ünnepélyesen búcsúztatta az általános iskola VIII. osztályát végző olvasóit. - Ezt követően a felnőtt könyvtárba mentek, ahol ismertették velük a könyvtár történetét, a kölcsönzési rendszert, majd "felnőtt" olvasókként választhattak könyvet.

- . - . -

TARTALOMJEGYZÉK

Felszabadulási gyermekvetélkedő Csepelen.....	Friedrich Lajosné.....	1
A néhai "Valéria" helyén.....	Arató Antal.....	3
Francia könyvtárakban.....	Marót Miklós.....	6
Bibliográfiák hatékonyságának vizsgálata.....	Tompek Lászlóné-Ligeti Zsuzsa	10
Herman Ottó - könyvtáros szemmel	Csomor Tibor	12
Uj kiadványaink: Brecht.....	Hornyánszky Sári.....	14
A muzsika világában.....	Klinda Mária.....	17
Igy végződött.....	Dr. Remete László.....	20
Gondolatok a költészet szeretetéről.....	Bárány Éva.....	23
Expedíciós kiállítás a Liszt Ferenc téri gyermekkönyvtárban.	Justus Éva.....	24
Ujszerű beszélgetés egy könyvről.....	Bene Lászlóné.....	27
Ahogy egy egyetemi hallgató látta.....	Fazekas Ferenc.....	28
Egy olvasónk leveléből.....	Pongrácz Károlyné.....	31
PÁRTHIREK.....	31
KISZ-hírek.....	34
SZAKSZERVEZETI HIREK.....	34
SZEMÉLYI HIREK.....	36
EZ TÖRTÉNT.....	37

A szerkesztésért és kiadásért Révész Ferenc igazgató felel
 Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása
 Szerkeszti és kiadja a Bibliográfiai és Propaganda Osztály
 Engedélyezte Budapest Főváros Tanácsa VB 46/1964. sz.a.